

„25 milionů eur je sice obrovským zásahem do rozpočtu města, ale zlepšili jsme kvalitu života našich lidí,“

vedl v rozhovoru pro All for Power Bc. Roman Onderka, MBA, primátor Statutárního města Brna.

Roman Onderka se narodil 11. listopadu 1965 v Brně. Vystudoval Vysokou školu Karla Engliše v Brně (bakalářské studium, *Ekonomika a management, obor – Ekonomika a právo v podnikání*) a VUT v Brně (Brno Business School, *Fakulta podnikatelská, program Master of Business Administration*). Od listopadu 2006 je primátorem města Brna, od června 2007 předsedou dozorčí rady *Veletrhy Brno, a.s.* a od října 2007 předsedou správní rady VUT v Brně.

Pane primátore, jakým způsobem se město Brno zapojovalo do procesu modernizace spalovny a jak přispívalo k tomu, aby proces přípravy postupoval rychle dopředu?

Proces přípravy jakékoliv stavby je mnohdy časově náročnější, než samotná realizace. V případě projektu „Odpadové hospodářství Brno“, který je zásadním projektem v oblasti životního prostředí, to platí dvojnásob. Jeho příprava začala již v roce 2001 a v červenci 2011 proběhla kolaudace a přechod do trvalého provozu. Finančním objemem 94 milionů eur svým rozsahem i zaměřením se jedná o jedinečný projekt i v rámci ČR.

Statutární město Brno během realizace uvedený projekt podporovalo a se společností SAKO Brno, a.s. úzce spolupracovalo, a to zejména v oblasti velmi rozsáhlé administrativy ke všem zúčastněným stranám. Zástupci Magistrátu města Brna

se jako členové přímo podíleli na rozhodování řídicího výboru projektu.

Zajímalo by mě, jaké je vlastně povědomí občanů Brna ve vztahu spalovny?

Spalování odpadu má v Brně dlouhou tradici. Je známou věcí, že vůbec první spalovna odpadu v rámci tehdejšího Rakouska-uherska byla postavena v roce 1905 právě v Brně. Spalovna, nebo lépe řečeno, zařízení na energetické využívání odpadů, která je umístěna na současném místě, je v provozu od roku 1989. Brno společně se spalovnou komunikuje směrem k odborné i laické veřejnosti a připravuje mnoho projektů pro školy a zájmové skupiny na téma třídění a energetické využití odpadu, provádí pravidelné výzkumy veřejného mínění se snahou maximální informovanosti všech obyvatel města Brna. Důkazem toho je i průběh projednání rekonstrukce spalovny v řízení o hodnocení vlivu stavby na životní prostředí a navazujících řízeních stavebního úřadu, kdy nevzniklo žádné občanské sdružení, které by vystupovalo proti rekonstrukci spalovny. Díky této otevřenosti je postoj veřejnosti ke spalovně pozitivní a každý rok se navyšují objemy vytríděných složek komunálního odpadu.

Více než polovina investičních nákladů na modernizaci byla získána z fondů EU a SFŽP. I přes to 25 milionů eur investovalo město? Co vlastně přimělo město, aby do této akce šlo?

Město je 100% vlastníkem společnosti SAKO, která není schopna takto velký projekt financovat sama. Oblast nakládání s odpady je důležitou částí života města a proto se Brno snaží investicemi co nejvíce zkvalitnit život občanů. Energetické využití odpadu je v hierarchii nakládání s odpady hned po materiálovém využívání odpadu, které projekt také podporuje, nejvhodnějším způsobem nakládání s odpadem. Nejmodernější instalovaná technologie přináší velmi nízké emise a ekonomickou soběstačnost provozovatele. Jihomoravská metropole tímto získává nejmodernější zařízení v ČR a občané partnera, který zajistí, aby žádný odpad nebyl skládkován jako budoucí ekologická zátěž pro budoucí generace.

Předpokládám, že ty miliony eur byly citelnou částkou pro Brno.

Máte pravdu, že 25 milionů eur je obrovským zásahem do rozpočtu města. Od této dlouhodobé investice si však slibujeme zlepšení životního prostředí v Brně spojené s ekonomickými využitím odpadu, které bude mít následně pozitivní efekt i na rozpočet města. Díky nové technologii

a její efektivitě byla snížena cena za spálení jedné tuny odpadu. V neposlední řadě tímto naše město získalo samostatný energetický zdroj, který je možno využít nejen jako další zdroj do teplárenské sítě, ale také jako samostatnou bezpečnostní zálohu, která je schopna produkovat teplo i elektrickou energii, dle požadavků odběratelů.

Jak je na tom město vlastně finančně?

Odpověď rozhodně není jednoduchá. Brno se rozhodlo jít cestou snižování zadluženosti města, která za poslední léta klesla o 17,5 %. Snahy města v oblasti rozpočtové politiky ocenily i významné renomované agentury hodnotící rating. Brno ale současně čelí již několikaletému významnému finančnímu propadu příjmu v důsledku krize, navíc aktuálně čelí, podle mého názoru, nezodpovědnému a populistickému pokusu ministra financí Kalouska o úpravu rozpočtového určení daní na úkor čtyř největších českých měst. Musíme tedy rozhodně šetřit, chceme-li maximálně využít potenciál programovacího období fondů EU, kdy dofinancování těchto projektů musíme zaručit na úkor výdajů do jiných oblastí. Tedy, město má vyrovnaný rozpočet, snižuje zadluženost, ale ekonomická krize zasáhla i moravskou metropoli.

Setkal jsem se s názory, že spalovna SAKO nebude mít dostatek „paliva“, čili odpadu. Co o tom soudíte?

Spalovna je zásadním technologickým zařízením v rámci Jihomoravského kraje a její roční kapacita je cca 230 tisíc tun. Samotné Brno v současnosti produkuje cca polovinu tohoto množství s tím, že neočekáváme snižování objemu odpadů.

Z jak velkého okruhu se bude odpad svážet?

Zbylá část odpadu je tedy svážena z ostatních měst a obcí kraje a přilehlých částí kraje olomouckého a kraje Vysočina. Návoz odpadu je omezen integrovaným povolením tak, aby nepřetěžoval dopravu v lokalitě spalovny. Přímo do areálu spalovny je tedy možné navážet odpad až od jednotkového množství čtyř tun.

Kde končí ekonomická výhodnost svozu odpadů?

Posouzení ekonomické výhodnosti svozu odpadů je na subjektech, které odpady sváží do spalovny a je ovlivněno mnoha faktory, jako je cena za spalování, způsob svozu odpadu - svoz s využitím překladiště apod. Odpověď na otázku je proto složitější.

Pohled na spalovnu SAKO Brno, a.s.

Vydělává provoz spalovny?

Spalovna je akciová společnost, která nemá přímou návaznost na rozpočet města Brna. Město Brno jako jediný akcionář však od společnosti očekává pozitivní hospodaření. Střednědobé ekonomické plány ukazují, že zařízení je efektivní a pokud nenastanou neočekávané události, bude SAKO schopno nejen financovat samotný provoz zařízení, ale také do něj investovat.

V Praze sváží odpad auta na plyn, čili ekologický způsob dopravy. Zvažuje město, že by se jezdilo na plyn nebo dokonce na elektrickou energii?

Městu Brnu plánované změny rozdělením daní přinesou snížení rozpočtu. Tudíž je nuceno k výraznému snížení všech výdajů. Z tohoto důvodu nejen na tento projekt zřejmě nebude mít v roce 2012 dostatek finančních prostředků. V následujících letech je však realizace projektu možná. SAKO však modernizuje vozový park průběžně a nová vozidla vždy splňují nejvyšší kritéria, naprostým standardem je Euro5. Neustálá optimalizace logistiky je přítom naprostou samozřejmostí.

V této souvislosti mě napadá, zda se v Brně vůbec něco ukládá skládky?

Statutární město Brno v roce 2010 uložilo na skládku cca 8 000 tun odpadů. Skládány jsou pouze nespalitelné odpady ze sběrných středisek odpadů. Takto malé číslo je výsledkem toho, že snahou města je zajistit v maximální míře u odpadů, které nelze materiálově využít jejich energetické využití ve spalovně a omezovat množství odpadu ukládaného na skládky.

Motivace občanů směrem k separaci komunálního odpadu je zřejmě vysoká...

... Určitě. Soustředujeme se na osvětovou činnost a rozšiřování počtu míst, kde mohou občané separované odpady odložit. V uplynulém a letošním roce město realizovalo např. mezinárodní projekt Press, a to ve spolupráci s partnerským městem St. Pölten. Projekt je zaměřený na osvětlu v oblasti nakládání s odpady, zejména třídění odpadů. Cílovými skupinami projektu byly školy, široká veřejnost a živnostníci.

Informujeme občany o možnostech a vhodnosti třídění komunálního odpadu a snaží se jim co nejvíce samotné třídění odpadu zjednodušit. Investuje do podzemních i nadzemních stání pro kontejnery, zvyšuje jejich počty, aby byly pro každého dostupné a občané tak neměli problém s umístěním vytríděného odpadu. Také investuje do sběrných středisek odpadů. Cílem města je, aby občané nemuseli řešit problémy s odpadem a měli blízko svému bydlišti místo, kde mohou odevzdat jakýkoliv odpad ze své domácnosti.

V mnoha městech ČR se stále hlasitěji hovoří o tzv. ostrovním provozu, čili o zajištění dostatku elektrické energie v určité malé oblasti v době např. blackoutu? Jak je na tom město Brno, bylo by soběstačné, v případě nějaké poruchy přenosové soustavy?

Brno je v současné době proti případnému vlivu blackoutu chráněno, pokud tedy hovoříme o elektrické energii, ze dvou napájecích transformačních stanic – Čebína a Sokolnic – a rozvodnou sítí 110 kV s dvojitým okružním vedením napojenou na distribuční trafostanice o celkovém výkonu 570 MVA. V minulosti se zkušelo rozjetí zdrojů v Jihomoravském kraji z vodní elektrárny Vranov, kdy došlo k rozběhu Teplárny Špitálka, a pak dalších zdrojů v kraji, což bylo hodnoceno jako zdařilé. Po rekonstrukci

Spalovna je zásadním technologickým zařízením v rámci Jihomoravského kraje a její roční kapacita je cca 230 tisíc tun

je spalovna SAKO schopna najetí „ze tmy“, což bylo při uvádění do provozu správcem stavby i odzkoušeno. V této situaci by tedy asi vlastní ostrovní provoz možný byl, ale není to vyzkoušeno. Dodávka elektrické energie by ale určitě nebyla pokryta zcela. Odhady hovoří o 30 až 40%. Do tohoto odhadu ale nejsou zahrnuty obnovitelné zdroje elektrické energie.

Elektrickou energii jsme probrali, a co teplo? Jak se třeba díváte na možnost zajištění tepla pro město Brno z Dukovan? Byl byste pro, za jakých podmínek?

Teplo z Dukovan je dlouhodobá energetická vize, která se musí ekonomicky a koncepčně vyhodnotit v závislosti na Státní energetické koncepci, kterou v současné době zpracovává ministerstvo průmyslu a obchodu. Myslím si, že do budoucna budeme muset zvažovat všechny možné varianty.

(čes)